

De Nederlandse economen top-30

Inleiding

Voor de achtste maal in successie publiceert *ESB* de hitparade van Nederlandse economen, opgesteld aan de hand van het beproefde recept ontwikkeld door J.J. van Duijn¹. Discussie over de gehanteerde methode blijft altijd mogelijk, maar zolang de critici niet met een beter alternatief voor de dag komen blijven wij de kleine lettertjes van de *Social Sciences Citation Index* (SSCI) raadplegen om vast te stellen welke Nederlandse economen bij hun collega's in binnen- en buitenland indruk weten te maken. Dat dit ook dit jaar wel weer tot teleurstellingen en geknakte reputaties zal leiden is onvermijdelijk, maar geen reden om het uitblijven dan wel teloorgaan van wetenschappelijke faam te verzwijgen. De verliezers kunnen zich troosten met de gedachte van Erasmus uit *Lof der zotheid*: kunsten en wetenschappen vinden hun oorsprong in ijdele roemzucht².

Werkwijze

De gevolgde methode kan men zien als een reputatie-analyse. Niet de kwaliteit of de kwantiteit van gepubliceerde bladzijden wetenschappelijk proza worden beoordeeld, maar de mate waarin een auteur er met zijn publicaties in slaagt zijn vakgenoten tot lezen en vervolgens citeren te bewegen. In een onvolgroeide wetenschap als de economie is het gelukkig nog steeds mogelijk wijzer te worden van kennisname van andermans werk.

De reputatie van de Nederlandse economen wordt gemeten aan de hand van het aantal keren dat zij in gerenommeerde tijdschriften geciteerd worden. In de SSCI kan men per auteur hier een overzicht van aantreffen. De SSCI is samengesteld op basis van ruim 1500 tijdschriften op het gebied van de sociale wetenschappen. Hieronder bevinden zich ongeveer 150 economietijdschriften. Bij het turven van de citaten worden verwijzingen naar eigen werk niet meegeteld. Boekbesprekingen en review-artikelen tel-

len eveneens niet mee. Het adjectief Nederlands leggen wij tweevoudig uit. Dit betekent dat wij zowel het afstammings- als het territorialiteitsbeginsel als noodzakelijke voorwaarden stellen voor opname in de ranglijst. Geïmporteerde breinen als Paelinck, Viaene en Maddison tellen daarom niet mee, terwijl vaderlandse grootheden overzee als Theil (University of Florida) en Buitter (London School of Economics/Yale University) ook geen bedreiging kunnen vormen voor de gevestigde orde in Nederland. Een laatste beperking die wij ons opleggen is dat alleen algemeen economen tot de elite van het Nederlandse economenvolkje kunnen worden toegelaten. Zeer nauw aan algemene economie verwante onderdelen van de bedrijfseconomie komen in aanmerking, maar bedrijfskundige sociologie kunnen wij daar toch echt niet meer toe rekenen. Weinig echte eco-

Rubrieken

nomen kunnen zich door deze wijze van tellen benadeeld voelen, maar, in overeenstemming met de standaardconclusie van ieder wetenschappelijk geschrift van enig niveau, er is hier ruimte voor nader onderzoek.

De lange golf in de hitparades

In de top-30 over de laatste vijf jaar (zie tabel 1) heeft het leidende trio zijn toonaangevende positie geconsolideerd. Tinbergen, Nijkamp en Van

1. De zeven eerdere versies van de top-30 verschenen in *ESB* op de volgende data: 18 november 1981, 15 december 1982, 14 december 1983, 12 december 1984, 18/25 december 1985, 10 december 1986 en 9 december 1987.

2. Desiderius Erasmus, *Lof der zotheid*, Wereldbibliotheek, Amsterdam, 1909.

Tabel 1. De top-30 1983-1987

		Instelling	Citaten	Hoogste notering
1. (1)	J. Tinbergen	emeritus	272	1 (1976-1987)
2. (2)	P. Nijkamp	VU	138	2 (1979-1987)
3. (3)	J.J. van Duijn	Robeco	70	3 (1984-1987)
4. (4)	B.M.S. van Praag	EUR	49	3 (1978;1981-1983)
5. (7)	A. Kapteyn	KUB	44	4 (1983 en 1987)
6. (8)	T. Kloek	EUR	43	4 (1980)
7. (9)	C.P.A. Bartels	BuroBartels	42	4 (1986)
8. (6)	J.S. Cramer	UvA	40	2 (1977 en 1978)
9.(10)	P. Rietveld	VU	40	5 (1983)
10.(13)	J. Spronk	EUR	39	6 (1984)
11.(11)	W.F. van Raaij	EUR	38	4 (1984)
12. (5)	J. Pen	emeritus	37	2 (1976)
13.(15)	E.J. Bomhoff	EUR	34	6 (1986)
14. (-)	A.S. Brandsma	CPB	33	14 (1985)
15.(14)	L. van den Berg	EUR	32	5 (1986)
16.(12)	H. Linnemann	VU	30	4 (1976,1977 en 1982)
17.(24)	L.H. Klaassen	emer./NEI	29	3 (1979)
18.(21)	J.F. Kiviet	UvA	28	11 (1987)
19.(20)	A. Heertje	UvA	26	14 (1983)
20.(27)	W.J. Keller	CBS/VU	25	19 (1983)
21.(16)	M.M.G. Fase	DNB/UvA	25	8 (1977)
22.(17)	P. Korteweg	Robeco	25	3 (1978)
23.(18)	J.Koerts	EUR	23	9 (1977)
24.(30)	P. Kooiman	CBS	22	11 (1985)
25.(22)	A. van Delft	RPD	22	11 (1979)
26.(19)	S.K. Kuipers	RUG	22	18 (1982)
27.(23)	T.M.M. Verhallen	RIN	21	11 (1984)
28. (-)	H. den Hartog	CPB	21	6 (1976)
29.(26)	W.Driehuis	UvA	20	3 (1980)
30. (-)	F. van der Ploeg	KUB	19	19 (1987)

Duijn blijken zowel nationaal als internationaal te domineren en hun posities op het erepodium zullen voorlopig niet in gevaar komen. In de top-10 zijn Kapteyn (5), Kloek (6), Bartels (7) en Spronk (10) de opvallendste stijgers. Pen heeft een forse buiteling gemaakt; hem vinden wij nu terug op een twaalfde plaats, waarmee hij de verder oprijkkende Bomhoff (13) nog net weet voor te blijven. Door terug te keren naar Nederland heeft Brandsma het wetenschappelijk imago van het CPB wat meer cachet gegeven. Als oude bekende keert hij terug op een veertiende plaats. In de tweede helft van de top-30 zijn Klaassen (17), Keller (20) en Kooiman (24) in opmars. Den Hartog keert terug in de top-30 als nummer 28. Als enige van de 'aanstormende Tilburgse jeugd' weet Van der Ploeg (30) dit jaar voor het eerst het establishment binnen te dringen; hij zal de komende jaren ongetwijfeld hoger op te vinden zijn. Groningen beleefde een slecht jaar, want naast Pen moet ook Kuipers genoegen nemen met een lagere klassering (26). Hordijk, Molle en Van der Laan zijn uit de top-30 verdwenen.

De ranglijst van Nederlandse internationals (tabel 2) geeft een rangschikking naar het aantal internationale citaten. Dit zijn citaten in een buitenlands tijdschrift of citaten door een buitenlander in een Nederlands tijdschrift (*De Economist*, *European Economic*

Tabel 2. De internationals 1983-1987

	Instelling	Citaten
1. (1) J. Tinbergen	emeritus	243
2. (2) P. Nijkamp	VU	98
3. (3) J.J. van Duijn	Robeco	50
4. (4) T. Kloek	EUR	38
5. (4) J.S. Cramer	UvA	34
6. (8) C.P.A. Bartels	Bartels	32
7. (7) W.F. van Raaij	EUR	32
8. (10) E.J. Bomhoff	EUR	30
9. (6) H. Linnemann	VU	28
10.(13) J.F. Kiviet	UvA	27
11.(17) A. Kapteyn	KUB	24
(23) L.H. Klaassen	emer./NEI	24
13.(14) L. van den Berg	EUR	23
(11) J. Koerts	EUR	23
(9) J. Pen	emeritus	23
(15) B.M.S. van Praag	EUR	23
(18) J. Spronk	EUR	23
18. (-) A.S. Brandsma	CPB	22
(16) A. Heertje	UvA	22
20.(12) P. Rietveld	VU	20
21.(24) P. Kooiman	CBS	18
(-) F. van der Ploeg	KUB	18
23. (-) W.J. Keller	CBS/VU	17
(17) G. van der Laan	VU	17
25. (-) S. Cnossen	EUR	15
(30) Ch. Elbers	VU	15
(20) W.T.M. Molle	NEI/RUL	15
28.(19) M.M.G. Fase	DNB/UvA	14
(-) A. Knoester	KUN	14
(27) J. Pelkmans	EIPA	14

Tabel 3. De top-10 in 1987

	Instelling	Totaal	Internationaal
1. (1) J. Tinbergen	emeritus	42	39
2. (2) P. Nijkamp	VU	21	17
3. (3) J.J. van Duijn	Robeco	13	10
4.(15) A. Kapteyn	KUB	10	9
5.(17) L.H. Klaassen	emer./NEI	9	9
(-) J.G. Lambooy	UvA	9	9
7. (-) A.S. Brandsma	CPB	9	7
8.(16) J. Spronk	EUR	9	6
9. (-) S. Cnossen	EUR	8	8
(12) T. Kloek	EUR	8	8

Review, Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie). Bomhoff (8), Kiviet (10) en Kapteyn (11) zetten hun opmars voort, terwijl de vorig jaar sterk gestegen Van den Berg even aan het recupereren is. Van der Ploeg (21/22) blijkt internationaal nog in hoger aanzien te staan dan in Nederland. Brandsma (18), Cnossen (25), Keller (23) en Knoester (28) zijn de andere nieuwe binnenkomers. Zij namen de plaatsen in van Hordijk, Korteweg, Neudecker, Van Delft en Ten Kate. Vergelijken wij de internationale lijst met de nationale lijst, dan blijken vooral Bomhoff, Linnemann en Klaassen buiten Nederland toch wat hoger aangeslagen te worden, terwijl Van Praag internationaal gezien op wat minder erkenning kan rekenen dan in Nederland. Hopelijk valt het Tinbergen-instituut niet hetzelfde lot ten deel.

Conjuncturele ontwikkelingen

De top-10 over het laatste jaar geeft voor 1987 (zie tabel 3) een heel ander beeld dan voor 1986. Na het bekende leidende trio voert Kapteyn de schare achtervolgers aan. Klaassen en Lambooy zorgen voor de regionale opmars, Brandsma is terug van weggevoerd. Spronk schiet omhoog, terwijl de uit het niets naar voren komende Cnossen met Kloek de negende plaats deelt. Uit de lijst van vorig jaar vinden wij Bartels terug op een veertiende positie (was 4), Van den Berg op nummer 25 (5) en Bomhoff op een gedeelde elfde plaats (4). Pen zakt naar 31 (7), Rietveld naar 34 (8) en Van Praag naar 11 (9). Fase moet dit jaar een dertigste econoom meer boven zich dulden dan vorig jaar (van 10 naar 40).

Over de eerste acht maanden van 1988 is weer een tipparade (zie tabel 4) samengesteld om de speculaties over de volgend jaar te publiceren ranglijst enig fundament te verlenen. De top-10 over 1988 zal nogal wat wijzigingen ondergaan vergeleken met 1987. Van Praag, Rietveld en Cramer zullen vrijwel zeker terugkeren, terwijl

vooral de posities van Lambooy, Cnossen en Brandsma in gevaar komen. Opmerkelijk hoog genoteerd in de tipparade staan Den Butter, Pelkmans en Van Dijk.

Evaluatie

De top-drie vertoeven in Nederland op Olympische hoogte. De laatste vijf jaar haalden zij steeds de jaarlijkse top-10. In internationaal perspectief is hun positie wat bescheidener. Menig Amerikaan zou zich bovenaan de Nederlandse top-10 over 1987 weten te plaatsen, waaronder de Amerikaanse Nederlander Theil met zo'n 200 citaten en de Engelse Nederlander Buiters met 60 citaten. Wereldbank-econoom Van Wijnbergen zou Nijkamp nog juist voor blijven met 22 citaten.

Opvallend is de toename van de toetredingsbarrière voor de top-30. Bij de eerste economen top-30 over de periode 1976-1980 waren 10 citaten voldoende om in de hitparade te komen, nu zijn daar 19 citaten voor nodig. Achttien economen uit de huidige top-30 kwamen ook reeds in de top-30 over 1976-1980 voor. Vergeleken met die eerste top-30 zijn Rietveld, Spronk en Van Raaij (9,10 en 11) de hoogste nieuwe binnenkomers. Van Duijn (van 19 naar 3), Kapteyn (van 18 naar 5) en Bartels (van 21 naar 7) zijn nu aan-

Tabel 4. De tipparade 1988

	Instelling	To-taal	Internationaal
1. J. Tinbergen	emeritus	27	26
2. P. Nijkamp	VU	13	13
3. J.J. van Duijn	Robeco	12	12
4. B.M.S. van Praag	EUR	6	6
P. Rietveld	VU	6	6
6. J.S. Cramer	UvA	6	5
7. C.P.A. Bartels	Buro/Bartels	5	5
8. F.A.G. den Butter	DNB/VU	4	4
H.K. van Dijk	EUR	4	4
A. Kapteyn	KUB	4	4
T. Kloek	EUR	4	4
J. Pelkmans	EIPA	4	4

zienlijk meer in tel dan toen. De wetenschappelijke reputaties van Pen (van 3 naar 12), Klaassen (van 5 naar 17) en Korteweg (van 6 naar 22) hebben de tand des tijds niet ongeschonden doorstaan.

Het aantal citaten benodigd om in de top-10 over een jaar te komen was in 1980 twaalf en in 1981 zelfs 13. Sindsdien schommelt dit aantal weer rond acht, net als in de jaren 1976-1979. De concurrentiepositie van de Nederlandse economen gaat er blijkbaar niet op vooruit. Het voetstuk waarop Tinbergen nationaal staat wankelt nog lang niet, maar in de tweede helft van de jaren zeventig werd hij gemiddeld toch twee keer zo vaak geciteerd als nu.

Ten slotte kunnen we kijken naar de geografische spreiding van de Nederlandse economen-topelite. Hiertoe verdelen wij Nederland in de drie cate-

gorieën Rotterdam, Amsterdam en 'provincie'. Rotterdam omvat daarbij EUR, Robeco en NEI; Amsterdam bestaat uit VU, UvA en DNB; tot de provincie rekenen wij de universiteiten te Groningen, Nijmegen, Tilburg en het Haagse circuit. Zowel wat betreft de top-10 over 1987 als de top-10 over de laatste vijf jaar weet Rotterdam zijn reputatie van meest vooraanstaande economenstad van Nederland dan waar te maken. In de top-10 1987 verschijnen vijf Rotterdammers, twee 'provincialen' en twee Amsterdammers (Tinbergen is boven de partijen verheven). Bij de eerste tien over 1983-1987 treffen wij vier Rotterdammers aan, drie Amsterdammers en twee 'provincialen'. Internationaal moet Rotterdam de eer delen met Amsterdam, beide vier noteringen.

Hans Wolters